

Uchwała Nr XVIII/88/19

Rady Gminy Rytwiany

z dnia 27 listopada roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rytwiany na lata 2020-2022

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j.: Dz.U.z 2019 r., poz. 506 z póź.zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz.U. z 2019 r., poz. 1111 z póź .zm.), Rada Gminy Rytwiany uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rytwiany na lata 2020-2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rytwiany.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 roku.

Przewodniczący Rady Gminy
Jerzy Gwizdowski

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE RYTWIANY
NA LATA 2020-2022**

I. Wprowadzenie

Rodzina to najważniejsza i podstawowa komórka społeczna będąca pierwszym naturalnym środowiskiem człowieka. To właśnie ona ma zasadniczy wpływ na kształtowanie się osobowości dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewniającym bezpieczeństwo emocjonalne, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Prawidłowe relacje w rodzinie chronią przed powstawaniem problemów społecznych, zwłaszcza przed uzależnieniami, przemocą i niedostosowaniem społecznym. Dlatego też, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby wspierające rodzinę zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań zapobiegających jej dezintegracji.

Rodzina dysfunkcyjna to rodzina, w której występują istotne nieprawidłowości w zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy w takich rodzinach często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Alkoholizm, przemoc, bezrobocie, ubóstwo, długotrwała choroba lub niepełnosprawność to główne zaburzenia życia wewnątrzrodzinnego prowadzące do zaniedbań opiekuńczo- wychowawczych. Problemy zaburzające prawidłowe funkcjonowanie rodziny to także: nasilenie konfliktów rodzinnych prowadzących do niewłaściwej atmosfery wychowawczej, zakłócenie sfery uczuciowej pomiędzy rodzicami oraz rodzicami a dziećmi, niewłaściwe czy nieskuteczne metody wychowawcze.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 111 z późn. zm.) – dalej u.w.r.s.z. określa zasady i formy pomocy rodzinom przeżywającym trudności, w tym m.in. nakłada na gminy obowiązek opracowania trzyletnich programów wspierających rodzinę. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rytwiany na lata 2020- 2022 jest kontynuacją poprzedniego Programu (Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rytwiany na lata 2017-2019) oraz jest dokumentem, który scala działania na rzecz

rodziny. Jego podstawowym założeniem jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dla dzieci i rodzin, które znalazły się w sytuacjach kryzysowych. Praca przedstawicieli służb społecznych z rodziną powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo- wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też, założeniem programu jest wsparcie rodziny biologicznej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Podstawą działań ujętych w programie jest:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz 1111 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 473),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2015r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019r. poz 506 z późn. zm.),
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rytwiany na lata 2016 – 2025.

Podstawa prawna działań:

- Art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 u.w.r.s.z.

II. Diagnoza demograficzna i społeczna

Gmina Rytwiany położona jest w południowo – wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie staszowskim. Siedziba władz samorządowych znajduje się w miejscowości Rytwiany, a cała gmina składa się z 15 sołectw. Według danych własnych Urzędu Gminy Rytwiany na dzień 31 grudnia 2018r. gminę zamieszkiwało 6451 osób.

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rytwianach.

W poniższych tabelach przedstawiono typy rodzin korzystających z pomocy społecznej, a także powody przyznania pomocy.

Tabela 1. Typy rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2018:

	2016	2017	2018
Liczba rodzin ogółem	173	175	169
Liczba rodzin z dziećmi, w tym o liczbie dzieci:	83	76	71
1	30	27	24
2	34	33	33
3	14	14	13
4	4	1	1
5	0	1	0
6 i więcej	1	0	0
Liczba rodzin niepełnych, w tym o liczbie dzieci:	12	17	18
1	4	8	8
2	5	7	8
3	2	2	2
4 i więcej	1	0	0

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach

Tabela 2. Powody przyznania pomocy społecznej w latach 2016 – 2018:

Powód trudnej sytuacji życiowej	2016 liczba rodzin	2017 liczba rodzin	2018 liczba rodzin
Ubóstwo	110	109	72
Bezrobocie	79	73	51
Długotrwała lub ciężka choroba	117	129	128
Niepełnosprawność	80	89	72
Bezdomność	1	2	3
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina niepełna	13	17	17
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina wielodzietna	1	2	2

Przemoc w rodzinie	0	0	0
Alkoholizm/ problem alkoholowy	11	9	11
Narkomania	1	1	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	1
Zdarzenie losowe	0	1	0

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach

Formą pomocy dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej jest objęcie ich przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Rytwiany wsparciem asystenta rodziny. Bardzo ważne jest, iż rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystenta jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Asystent reaguje na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem, otrzymywane z różnych źródeł: od pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, z policji, kuratora czy też od pielęgniarki środowiskowej. Celem pracy asystenta będzie osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Dane zawarte w poniższej tabeli wskazują na liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w gminie Rytwiany na przestrzeni ostatnich trzech lat:

Tabela 3. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2016- 2018.

	2016	2017	2018
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	4	6	7
Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	15	18	22
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	10	11	13

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach.

Gmina Rytwiany realizuje też działania na rzecz dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej z uwagi na niemożność zapewnienia im odpowiedniej opieki i wychowania w środowisku rodzinnym. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela 4. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w poszczególnych latach oraz koszty, do których Gmina Rytwiany została zobligowana ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

	2016	2017	2018
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	1	3	3
Odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej (zł)	3 960,00	2 993,62	4 544,19

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach.

III. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest metodą analizy sytuacji społeczności lokalnej oceniającą zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki mogące mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego. Skupia się ona na analizie takich czynników jak:

- **mocne strony** (ang. *strengths*, są to czynniki wewnętrzne, które w sposób pozytywny odróżniają badaną działalność od działalności prowadzonej przez inne podmioty działające na danym sektorze i regionie, które odpowiednio wykorzystane mogą stać się siłami napędowymi rozwoju);
- **słabe strony** (ang. *weaknesses*, są to czynniki wewnętrzne- negatywne wpływające na ograniczenia rozwojowe działalności);

- **szanse** (ang. *opportunities*, uwarunkowania, które przy umiejętnym wykorzystaniu mogą stać się impulsem do rozwoju działalności);
- **zagrożenia** (ang. *threats*, procesy i zjawiska w otoczeniu, które stanowią lub stanowić mogą barierę w rozwoju działalności).

Tabela 5. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Obowiązujące akty prawne i programy oraz strategie, • dobrze działające instytucje w obszarze pomocy społecznej, • funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • działalność Punktu • funkcjonowanie placówek służby zdrowia, • otwartość władz samorządowych na współpracę ze środowiskiem lokalnym, • zatrudnienie asystenta rodziny, • podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników GOPS poprzez udział w konferencjach oraz szkoleniach, • współpraca pracowników GOPS z nauczycielami i pedagogami szkolnymi w rozwiązywaniu problemów rodzin, • współpraca z kuratorami, Policją, • udzielanie pomocy finansowej oraz w formie świadczeń niepieniężnych osobom/rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej, • coroczne organizowanie dla dzieci wypoczynku letniego przez GOPS, • wystarczająca ilość i dobra jakość funkcjonowania placówek oświatowych na terenie gminy, • dobre zaplecze sportowe i kulturalne służące rodzinie z szeroką ofertą zajęć pozalekcyjnych (GCK, biblioteka, placówki oświatowe), • zabezpieczenie w budżecie środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mała świadomość i wiedza społeczna na temat wspierania rodziny i pieczy zastępczej, • niska świadomość w wypełnianiu ról opiekuńczo- wychowawczych, • niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych, • brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia, • rozbitcie więzi rodzinnych, społecznych, • brak rodzin wspierających, • wysokie koszty utrzymania dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja i uświadamianie społeczeństwa na temat problemów społecznych, • upowszechnienie w środowisku informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych, • wykorzystanie potencjału i zasobów organizacji pozarządowych, • współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny, • podnoszenie kwalifikacji przez służby wspierające rodzinę, • udział rodzin w działaniach integrujących w środowiskach lokalnym na terenie gminy, • możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych celem przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin zagrożonych kryzysem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie zjawiska osłabienia autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych, • brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne, • rosnąca ilość rodzin wieloproblemowych, • rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę), • stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych, • osłabienie się funkcji opiekuńczej rodziny, • brak zainteresowania rodziców problemami dziecka i formą spędzania przez nich czasu wolnego, • uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”.

IV. Czas realizacji programu

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2020- 2022.

V. Odbiorcy programu

Odbiorcami programu są:

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.
2. Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki.
3. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

VI. Cele programu

Cel główny:

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest stworzenie optymalnych warunków do życia i rozwoju dzieci i ich rodzin w gminie Rytwiany oraz tworzenie zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej.

Cele szczegółowe:

1. Podejmowanie działań profilaktycznych i interwencyjnych w rodzinach zagrożonych dysfunkcją i dysfunkcyjnych.
2. Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.
3. Wzmocnienie roli, funkcji i wartości rodziny.
4. Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny.
5. Pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania.
6. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
7. Poprawa jakości życia i pomoc w zapewnieniu rodzinom bezpieczeństwa socjalnego.

VII. Przewidywane efekty realizacji programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu jest: zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, zahamowanie wzrostu liczby dzieci kierowanych do różnych form opieki zastępczej, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

VIII. Realizator programu

Koordynatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach przy współpracy z następującymi podmiotami:

- Placówki oświatowe z terenu Gminy Rytwiany,
- Urząd Gminy w Rytwianach,
- Policja,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminna Komicja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zakład Opieki Zdrowotnej w Rytwianach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie,
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Staszowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie,
- Kuratorzy Sądowi,
- Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i inne placówki oraz instytucje, które swoimi działaniami wspierają dziecko i rodzinę.

IX. Zadania w zakresie wspierania rodziny

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy/ Partnerzy w realizacji zadania	Rezultaty
1.	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny.	-Utrzymanie zatrudnienia asystenta rodziny, -Objęcie wsparciem rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wobec dzieci.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach	-Poprawa funkcjonowania rodziny, - Rozwój umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.
2.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego.	- Udzielanie bezpłatnych porad przez: prawnika, pedagoga, psychologa, pracownika socjalnego oraz innych specjalistów pracujących na rzecz rodziny.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach, Zakład Opieki Zdrowotnej w Rytwianach, Urząd Gminy w Rytwianach	- Odbudowanie prawidłowych relacji w rodzinie i wsparcie jej członków w wypełnianiu ról społecznych, - Wzmocnieni i wyzwolenie zasobów rodziny, - Nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.
3.	Pomoc rodzinom poprzez działanie rodzin wspierających.	- Edukacja i rozpowszechnianie informacji o instytucji rodziny wspierającej, - Tworzenie rodzin wspierających.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach	- Poprawa funkcjonowania rodziny poprzez pomoc w formie rodziny wspierającej.
4.	Finansowanie kosztów pomocy, o której mowa w art.29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające.	- Regulowanie odpłatności za koszty pomocy ponoszone przez rodziny wspierające.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach	- Zapewnienie finansowego zabezpieczenia rodzinom wspierającym.
5.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.	- Regulowanie odpłatności za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach	- Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych.
6.	Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej.	- Regulowanie odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach	- Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego dzieciom umieszczonym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
7.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym	- Regulowanie odpłatności za pobyt dzieci w rodzinnych	Gminny Ośrodek Pomocy	- Zapewnienie bezpieczeństwa

	domu dziecka.	domach dziecka.	Społecznej w Rytwianach	socjalnego dzieciom umieszczonym w rodzinnych domach dziecka.
8.	Współfinansowanie pobytu dziecka w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.	- Regulowanie odpłatności za pobyt dzieci w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach	- Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego dzieciom umieszczonym w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych.
9.	Współfinansowanie pobytu dziecka w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	- Regulowanie odpłatności za pobyt dzieci w interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach	- Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego dzieciom umieszczonym w interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych.
10.	Sporządzanie sprawozdań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawianie potrzeb związanych z realizacją zadań.	- Sporządzanie sprawozdań rzeczowo- finansowych z zakresu wspierania rodziny i przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, - Sporządzanie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, - zgłaszanie potrzeb związanych z realizacją zadań Radzie Gminy Rytwiany .	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach	- Prowadzenie dokumentacji potwierdzającej wywiązywanie się ze zleconych zadań z zakresu wspierania rodziny.
11.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	- Praca socjalna, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, wizyt monitorujących po zakończeniu współpracy asystenta rodziny z rodziną, sporządzanie sprawozdań i raportów.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach, Policja, Kuratorzy, Zespół Interdyscyplinarny, Placówki oświatowe	- Systematyczna diagnoza i identyfikacja problemów rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
12.	Współpraca pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz dzieci i rodziny.	- Integracja i aktywizacja przedstawicieli różnych podmiotów wspierających.	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji programu	- Wypracowanie wspólnych procedur i porozumień wobec rodzin w kryzysie.
13.	Ochrona rodziny przed utratą bezpieczeństwa socjalnego	- Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej, - Praca socjalna, - Objęcie pomocą dzieci w formie dożywiania oraz zorganizowanego wypoczynku.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytwianach, organizacje i stowarzyszenia pozarządowe	- Podniesienie jakości życia rodzin.

X. Źródła finansowania programu

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rytwiany na lata 2020- 2022 są:

1. Środki własne Gminy Rytwiany,
2. Dotacje z budżetu państwa,
3. Środki pozabudżetowe.

XI. Monitoring i ewaluacja

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu programu jest jego monitorowanie i ocena realizacji. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Wdrażanie poszczególnych zadań Programu uzależnione jest od możliwości organizacyjnych, finansowych i prawnych jego realizatorów. Program ma charakter otwarty, będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

XII. Zakończenie

Głównym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rytwiany na lata 2020- 2022 jest stworzenie optymalnych warunków do poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Efektem działań będzie zminimalizowanie negatywnych skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach w konsekwencji czego powstanie lepiej funkcjonująca rodzina. Osiągnięcie tego wyzwania uzależnione jest więc od ścisłej współpracy pomiędzy instytucjami oraz od wypracowania sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny.